

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 23.3.2007
COM(2007) 130 végleges

**A BIZOTTSÁG JELENTÉSE
A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK**

A mezőgazdaság helyzete az Európai Unióban - 2005. évi jelentés

{SEC(2007) 365}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

A mezőgazdaság helyzete az Európai Unióban - 2005. évi jelentés

BEVEZETÉS

1. „A mezőgazdaság helyzete az Európai Unióban – 2005. évi jelentés” 2006 szeptemberében készült el, és az Európai Unió tevékenységeiről szóló általános jelentéssel együtt teszik közzé.

1. GAZDASÁGI HELYZET ÉS AGRÁRJÖVEDELMEK

2. Az Európai Unió egészét tekintve az agrárjövedelem 2005-ben 6,3 %-kal csökkent (6,6%-os csökkenés a régi tagállamokban és 3,8%-os csökkenés az új tagállamokban). A tényleges skála a magyarországi 19,3%-os csökkenéstől a litvániai 25,9%-os emelkedésig terjedt.
3. Az EU-ban a növekedési arány a becslések szerint 2005-ben elérte a +1,5%-ot. Az erőteljes globális környezeten túlmenően az e fejlemény mögött meghúzódó legfőbb tényezők a következőket foglalják magukban: az alkalmazkodóképes makrogazdasági politikák, támogató pénzügyi feltételek, magasabb haszonkulcsok és a gyengébb nominál-effektív árfolyam. Az év elején előfordult, hogy az eurónak a dollárhoz viszonyított árfolyama a legmagasabb értékeken állt, de visszaesett, az évet pedig 1,17 USD-nél zárta.
4. 2005 első kilenc hónapjában a közösségi mezőgazdasági exportból származó összbevétel erősen, 8%-kal megnőtt – a mezőgazdasági–élelmiszeripari termékek körében meglévő széles eltérések mellett. Az EU a mezőgazdasági termékek nettó importőre maradt, de agrárágazatának kereskedelmi mérlege a magasabb exportoknak köszönhetően jelentősen javult.

2. SZAKPOLITIKAI FEJLEMÉNYEK ÉS JOGALKOTÁSI KEZDEMÉNYEZÉSEK 2005-BEN

A KAP-reform – cukor

5. 2005. június 22-én a Bizottság elfogadta az EU cukorágazatának reformjára irányuló, a cukorágazat közös piacszervezésének átalakításáról, az 1782/2003/EK rendelet módosításáról és az Európai Közösségen belül a cukoripar szerkezetátalakítására szolgáló ideiglenes rendszer megállapításáról szóló javaslatcsomagot. A Tanács 2005. november 24-én elért egy, a Bizottság eredeti javaslatait messzemenően tükröző politikai megállapodást.
6. Egy csaknem 40 éven át változatlan rendszernek a 2003–2004-es KAP-reformokkal történő összhangba állítása révén a cukorreform fel fogja lendíteni az

ágazat versenyképességét, javítani fogja piaci orientációját és fenntartható piaci egyensúlyt fog elérni az EU nemzetközi kötelezettségvállalásai tekintetében.

7. A reformot a fehércukor vonatkozásában meghatározott garantált ár 36%-os csökkentésével, valamint a mezőgazdasági termelők számára termeléstől független kifizetés formájában nyújtott, a gazdaságok egységes támogatását kiegészítő ellentételezés és az EU kevésbé versenyképes cukorgyárait az ágazat elhagyására ösztönző, önkéntes szerkezetátalakítási rendszer bevezetésével fogják elérni.

A 2007–2013. közötti pénzügyi terv

8. Az Európai Tanács 2005. december 17-én úgy határozott, hogy – az Európai Parlament által jóváhagyottak szerint – a 2007–2013-as évekre a mezőgazdasági kiadásokat a közvetlen jövedelemtámogatási kifizetések és a piaci intézkedések tekintetében 293,1 milliárd euróban, a vidékfejlesztés tekintetében pedig 69,75 milliárd euróban (2004-es árak) rögzíti. A politikai megállapodásban a KAP-ot a 2008–2009-ben lezajló, az EU-s kiadások és források valamennyi vonatkozására kiterjedő, széles körű felülvizsgálat kulcsfontosságú elemeként határozták meg.

Bioüzemanyagok

9. 2005 második felében – az olajár-emelkedés, gazdaságunk nagymértékű energiatülszórása és az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi kötelezettségvállalások tükrében – az EU energiapolitikájára vonatkozó megújult politikai jelzésre irányuló felhívással egyidejűleg a bioüzemanyag-termelés növelésének lehetősége összetett, számos területre kiterjedő és dinamikus kérdéssé vált.
10. 2005. december 7-én a Bizottság elfogadta az EU biomasszával kapcsolatos cselekvési tervét, amelynek fő célkitűzése, hogy az EU-ban 2010-ig több mint kétszeresére növelje a biomassza-felhasználást, valamint hogy megalapozza a használat 2020-ig történő, még nagyobb mértékű növekedését. Ez az előzetes EU-s kezdeményezés szolgál az EU bioüzemanyagokra irányuló stratégiájáról szóló, 2006 elején elfogadandó közlemény alapjául is.

Minőségpolitika

11. A Bizottság 2005 során 24 további nevet jegyzett be az oltalom alatt álló eredet-megjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába; a lista jelenleg 705 terméket tartalmaz. A mellékletben a lajstromozott OEM/OFJ jellemzőinek négy módosítása is szerepel.

Biogazdálkodás

12. 2005. december 21-én a Bizottság az ökológiai termelésről szóló új tanácsi rendeletre irányuló javaslatot (COM(2005) 671 végleges) fogadott el. A javaslat a bioélelmiszerekre és -gazdálkodásra vonatkozó európai cselekvési tervről szóló közleményben foglaltak (COM(2004) 415) nyomán követése céljából született.

Promóciós intézkedések

13. 2005-ben a Bizottság 25 új, az EU-n kívül működtetett promóciós program társfinanszírozását hagyta jóvá. E programok főbb célországai között szerepel Japán, Oroszország, az USA és EU-s tagsággal nem rendelkező európai országok. A promócióval érintett termékek közé tartoznak a minőségi borok, az olívaolaj, a sajtok, a húsipari termékek, valamint a gyümölcs és zöldség. A legtöbb program három évig tart. E programok teljes EU-s társfinanszírozása 23,4 millió eurót tesz ki.
14. Az EU belső piaca vonatkozásában a Bizottság összesen 51 új programot hagyott jóvá, amelyeknek közösségi társfinanszírozásból fedezett teljes költségvetése 51,6 millió euró. A legtöbb program három évig tart. A promócióval érintett termékek közé tartoznak a gyümölcs- és zöldségfélék, az ökológiai termékek, az OEM/OFJ megjelöléssel ellátott termékek, a virágok és növények, a tejtermékek, az olívaolaj és – korlátozott mértékben – a marhahús. 2005-ben a promóciós programokban az új tagállamok is részesültek, és számos javaslatot fogadtak el társfinanszírozásra.

A mezőgazdasági jogszabályok egyszerűsítése

15. Az egyszerűsítés 2005 során továbbra is fontos célkitűzés maradt, mivel a jobb szabályozás politikai jelentősége folyamatosan nő a lisszaboni menetrenddel összefüggésben. „A közös agrárpolitika egyszerűsítéséről és jobb szabályozásáról” (COM(2005)509 végleges) szülő bizottsági közleményt 2005. október 19-én tették közzé. Meghirdeti különösen egy egyszerűsítési cselekvési terv 2006-ben történő létrehozását, a „piac egységes közös szervezéséről” szülő, a 21 közös piacszervezést egyetlen szabályozási keretben összefoglaló rendelet kidolgozását és egy, az egyszerűsítéssel foglalkozó, 2006 őszén tartandó konferencia megszervezését.

Állami támogatások

16. A mezőgazdaság és az agráripari ágazat vonatkozásában 261, a nyújtandó állami támogatásokra vonatkozó intézkedéstervezetetről szóló bejelentés érkezett a Bizottsághoz. A Bizottság 25 támogatási intézkedés vizsgálatát is megkezdte, amelyeket korábban nem jelentettek be az EK-Szerződés 88. cikkének (3) bekezdése értelmében.

Segítségnyújtás a rászorultaknak

17. Az Európai Unió folytatta a rászorultaknak szóló segélyprogramjának végrehajtását. Ez az intézkedés az uniós intervenciós készletekből származó (feldolgozott vagy más) mezőgazdasági termékeknek a tagállamokban, a rászoruló személyekkel foglalkozó szervezetek részére való szétosztásából áll.

A legkülső régiók - A POSEI-rendelkezők reformja

18. A 2005 során folytatott részletes megbeszélések követően a tagállamok egy, a legkülső régiókkal foglalkozó munkacsoport keretében 2005. december 2-án egyhangúlag egyetértettek abban, hogy a POSEI-rendelkezők reformjára irányuló tanácsi rendeletre vonatkozó bizottsági javaslatot I/A-pontként kell a Coreper és a Tanács általi elfogadásra előterjeszteni.

19. A reform megváltoztatja a legkülső régiók számára nyújtott segítséggel kapcsolatos megközelítést azzal, hogy ösztönzi a döntéshozatalban való részvételt, illetve azzal, hogy felgyorsítja az egyedi igényeikre adott választ. A rendelet előírja programoknak a tagállamok által történő benyújtását, amelyeket azután a Bizottságnak kell jóváhagyni, és 2006 során kell végrehajtani. E programok tartalmazni fognak egy, a legkülső régiókban az emberi fogyasztás tekintetében, mezőgazdasági inputanyagként vagy a feldolgozás szempontjából alapvető fontosságú mezőgazdasági termékekre vonatkozó egyedi ellátási rendelkezésekkel kapcsolatos szakaszt, továbbá egy, a helyi termelés támogatására vonatkozó szakaszt is.
20. A rendelet nem érinti a közösségi támogatás finanszírozási forrásait, illetve annak intenzitását.

A KAP-ra vonatkozó tájékoztatási intézkedések

21. A tájékoztatási politika célja a KAP-ot övező kérdések érthetőbbé tétele, az európai mezőgazdasági modell előmozdítása, a mezőgazdasági termelők és más vidéki érdekeltek folyamatos tájékoztatása és a KAP hatásaival és céljaival kapcsolatos lakossági tudatosság felkeltése. Ezt nyilvános és nem kormányzati szervezetek számára szemináriumok, konferenciák, írásbeli kiadványok és audiovizuális médiatartalmak vonatkozásában nyújtott támogatások kiterjesztésével valósították meg. Maga a Bizottság is szervezett témák sokaságára kiterjedő rendezvényeket, közmeghallgatásokat, sajtótájékoztatásokat, információs látogatásokat, beszédek, brüsszeli konferenciákat, az EU-n belüli és kívüli küldöttségek, valamint bizonyos nemzetközi mezőgazdasági vásárokon való részvétel keretében.
22. Számos, a nemzetközi és vidéki kérdésekre vonatkozó adatlapot, jelentést, szórólapot, könyvecskét, poszttert, konferenciák során készült jegyzőkönyvet és újságot tettek közzé.

A dokumentumokhoz való hozzáférés

23. 2005-ben az EU polgárai által a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóságtól érkező belső dokumentumok átadásával kapcsolatban mutatott érdeklődés továbbra is emelkedett, noha nem annyira jelentősen, mint 2004-ben. Az EU polgárai által a Tanács, az Európai Parlament és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001/EK rendelet alkalmazásában, a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés területén benyújtott kérelmek száma a 2004. évihez képest +/- 25%-kal nőtt. Ezzel az e területen benyújtott kérelmek száma 2005-ben +/- 185 lett.

3. AGRÁRPIACOK

Egyes növényi termékek

24. A világban a gabonafélék (a rizs kivételével) termesztése a 2004/2005. gazdasági évben az előző évhez viszonyítva emelkedett. 2004/2005-ben az EU-25 összes gabonatermése 284 millió tonna volt, ami 54 millió tonnával avagy 23%-kal több, mint a 2003/2004-es hozam. Az EU területe 1 millió hektárral nőtt, míg a gabonahozam 1 t/ha-ral vagyis 22%-kal emelkedett. Az EU teljes gabonatermése – a zab kivételével – meghaladta a 2003/2004-es termést, a növekedés mértéke az árpára vonatkozó 11%-tól a rozsra vonatkozó 42%-ig terjedt. A gabonafélék átlaghozama

mind az EU-15 (6,02 t/ha), mind pedig az új tagállamok (4,09 t/ha) vonatkozásában rekord volt.

25. A Nemzetközi Gabonatanács adatai szerint 2005 novemberének végén a világ 2004/2005-ös termése 1 632 millió tonna volt az előző gazdasági év 1 467 millió tonnájával szemben.
26. A világ gabonakészletei növekedtek, a 2004/2005. évi becsült mennyiség 312 millió tonna (a 2003/2004. évi 264 millió tonnával és a 2002/2003. évi 333 millió tonnával szemben), amelyből 137 millió tonna búza és – az egyesült államokbeli óriási termésnek köszönhetően – 167 millió tonna takarmánygabona (a tavalyi 137-tel szemben). Az EU-ban az intervenciós ügynökségeknél lévő készlet 2004. november 1-jén 5 millió tonna volt: 3,0 millió tonna rozs, 0,9 millió tonna árpa és 1,0 millió tonna búza, valamint 0,2 millió tonna kukorica.
27. A gabonafélékkel folytatott világkereskedelem össz mennyisége 2004/2005-ben 211 millió tonna volt (106 millió tonna búza és 104 millió tonna durvaszemű gabona) az előző évi 207 millió tonnával szemben.
28. Az EU-25 hasznosítható gabonatermése elérheti a 282 millió tonnát. 2005/2006-ban az előrejelzések szerint – a 10%-os pihentetési arányhoz való visszatérés mellett – az EU-25 gabonatermesztésre használt területe 2,4%-kal – megközelítőleg 51 millió hektárra – fog csökkenni.
29. Ez a terület – a hozambecslésekkel kombinálva – 263 millió tonna betakarított termésmennyiséghez vezetne, ami 20 millió tonnával azaz 14%-kal alacsonyabb a 2004/2005. évihez képest. Az átlaghozamot 5,15 t/ha-ra becsülik, ami 5%-os csökkenés a tavalyi rekordhoz képest.
30. Nagymértékben a rozsról vonatkozó intervenciós rendszer eltörléséről szóló bizottsági határozatnak betudhatóan, a be nem vetett terület csökkenése miatt a rozstermesztés 7,2 millió tonnáról 5 millió tonnára csökkent.
31. Az EU-25 összes olajnövénytermő területe 2005-ben eléggé stabil volt (+ 3 % a 2004-eshez képest); a réparepcemag tekintetében 7 %-kal, 4,7 millió ha-ra, a napraforgómag esetében – mérsékelt 1%-ával – 2,23 millió ha-ra, a szójabab esetében pedig 2,5 %-kal, 282 000 ha-ra nőtt. A teljes olajnövénytermő területet jelenleg 7 millió ha-ra becsülik, beleértve a nem élelmezési célú területpihentetési rendszer alá tartozó 870 000 ha-t és az energianövények rendszere alá tartozó 350 000 ha-t is. A kiváló időjárási feltételek mellett az alacsony 2003-as hozamot követően helyreállt a hozam, ezzel kb. 20 millió tonna össztermelést eredményezve, ami a 2004/2005. évvel megegyező szint. A nem élelmezési célúként besorolt 2,6 millió tonna olajnövényből nyert olaj nagy részét a réparepcemag-olaj tette ki. A 2005/2006. évi gabonafélék a következőkből állnak: 15,3 millió tonna réparepcemag, 3,8 millió tonna napraforgómag és 805 000 tonna szójabab.
32. Az olajnövények összes behozatala a 2002/2003. évi 17 millió tonnáról 16 millió tonnára csökkent 2004/2005-ben, és azt legnagyobb részben a szójabab tette ki (95 %).
33. Az európai fogyasztást jelenleg a nem az élelmiszerágazatban felhasznált olajnövényből nyert olaj megnövekedett felhasználása jellemzi. Erre a réparepcemag-

olaj a legjobb példa: az európai piacon rendelkezésre álló réparepcemag-olaj összmenyiségének 43%-át az élelmiszeriparban használják fel, míg 57%-a nem az élelmiszerágazatba – hanem különösen a biodízel-termelésbe – kerül át. A réparepce-olaj mint megújuló energia iránti kereslet fellendülése és az ebből következő magas árak valószínűleg hozzá fognak járulni a réparepce-olaj élelmiszeriparban való fogyasztásának enyhe csökkenéséhez.

34. A 2005/2006-ban kötelezően pihentetett terület – a 10%-os pihentetési arány alkalmazásával – nagyjából 4 millió ha volt. Ezen felül 3 millió hektárt nem használtak termesztésre annak ellenére, hogy a termeléstől független jövedelemtámogatási rendszerben támogathatók voltak. 870 000 ha kötelezően pihentetett területet használtak nem élelmezési célú olajnövények – főként biodízel – előállítására. A pihentetett területeken művelt, nem élelmezési célú növényi kultúrák össztermése elérte a 2,8 millió tonnát.
35. A KAP-reform értelmében egy új, 45 euró/hektáros támogatást nyújtanak az energianövényekkel bevetett területekre. A támogatás legfeljebb 1,5 millió ha garantált legnagyobb területre (MGA) korlátozódik. Ezt a rendszert 2004-ben alkalmazták először és abban az évben a rendszer alapján 330 000 hektárnyi terület részesült támogatásban. Ez a terület 2005-ben elérte az 570 000 ha-t, ami az MGA 38%-át, a hagyományos, nem élelmezési célú területpihentetéssel érintett olajnövénytermő területnek pedig a 65%-át képviseli. 2006-ban az energianövényekkel bevetett terület további növekedése várható.
36. 2003/2004 után a globális cukortermesztés jelentősen a 2002/2003-as többlettermelés alatt maradt 2004/2005-ben is. A globális cukoregyensúly javuló helyzetét a csökkenő készlet/fogyasztás arány jelzi, ami 45,5%-ra esett vissza, ami a legalacsonyabb az 1997/1998-ban elért 40,94% óta.
37. Az árak jelentősen javultak 2005-ben, ami a termelés és a fogyasztás között globális szinten kialakult, jól kiegyensúlyozott helyzetet, valamint a 2005/2006-os kampányban várt veszteséget tükrözi.
38. A cukorexport összmenyisége 0,8 millió tonnával, 4,92 millió tonnára nőtt meg 2004/2005-ben, beleértve 2,44 millió tonna visszatérítés nélkül exportált „C” cukrot.
39. 2005-ben a közösségi cukorpiacot lényeges többlet jellemezte, ami súlyos hatással járt az árakra és a piaci egyensúlyra is. A cukrot – majd’ 20 év óta először – intervencióra kínálták fel. Az intervencióra a termelők által felajánlott és a tagállami hatóságok által elfogadott teljes mennyiség 2005-ben 1 324 286 tonnát tett ki.
40. A 2005/2006-os gazdasági év vonatkozásában a közösségi cukortermelést 19,6 millió tonnára – a 2004-ben termelt 19,93 millió tonnánál enyhén alacsonyabbra – becsülik. A 2004/2005. évtől eltérően – a WTO-beli kötelezettségvállalások betartása érdekében – jelentősen csökkenteni kellett a közösségi kvótákat.
41. Az intervenciós visszavásárlásra irányuló, a cukorpiac szervezésében szinte soha nem alkalmazott intézkedés a 2004/2005-ös gazdasági évben az egyik legfontosabb eszközzé vált.

Egyes állati termékek

42. A kezdeti becslések azt sugallják, hogy a világ tejtermelése – amely 2004-ben elérte a 618 millió tonnát – 2005-ben 3%-kal emelkedni fog
43. Az EU tejelő állományai a várakozások szerint 3,6%-kal, 22,7 millió egyedre fognak csökkenni. A hozamnak azonban 3 %-kal, 6 170 kg/állat/évre kellene emelkednie. A tejtermelés továbbra is 142,6 millió tonna marad. A tagállamok várakozásai szerint a tejszállítás 131,2 millió tonna leszállított összmenyiségre nő, amit főként a 10 új tagállamban bekövetkezett 6%-os növekedés idéz elő.
44. Az emberi fogyasztásra szánt tejtermelés az EU-25-ben továbbra is körülbelül 33 millió tonna marad. Az emberi fogyasztásra szánt tejszíntermelés szintén stabil, azaz mintegy 2,6 millió tonna marad, míg a joghurt 5%-os növekedést mutat.
45. A vajtermelés 40 000 tonnával, 2,17 millió tonnára nő.
46. 2005 végén az EU 1,4 millió tejtermelővel rendelkezett, ami 90 000-rel kevesebb, mint 2004-ben. A mezőgazdasági termelők száma valamennyi tagállamban fokozatosan csökken, kivéve Lengyelországot, ahol 60 000 fős csökkenés történt. A szarvasmarhák átlagos száma gazdaságonként 39-re emelkedett (a skála a lengyelországi 4-től a lettországi 282-ig terjed). A gazdaságonként termelt tej mennyisége 94 000 kg. Az EU-15-re vetített átlag azonban 240 000 kg, a 10 új tagállam esetében pedig mindez csak 19 000 kg. A gazdaságonként termelt átlagmennyiség szintén igen széles skálán mozog: a litvániai 6500 tonnától a cseh köztársaságbeli 1 367 600 tonnáig.
47. A tejtermékeknek – az Európai Unióban rendelkezésre álló tej valamennyi felhasználásának egybevetésével meghatározott – összfogyasztása 1996 óta évi 0,3 %-os emelkedést mutat.
48. 2005-ben mindössze 5000 tonna sovány tejport vásároltak az intervenció keretében. Az év végén kevesebb mint 10 000 tonna volt készleten. Ez a 2005. évi EU-s tejfehérjepiac kiegyensúlyozott kereslet–kínálati helyzetének bizonyítéka. A vaj esetében 36 000 tonnát vásároltak az intervenció keretében. Az év végi készlet még mindig 125 000 tonna. Ez azt mutatja, hogy az EU-25 tejszíripiaca kevésbé kiegyensúlyozott.
49. Július 1-jén az intézményes árakat a vaj esetében 7 %-kal, a sovány tejpör esetében pedig 5 %-kal, 282,44 illetve 185,00 euró/100kg-ra csökkentették.
50. A 2005. május-júniusi felmérés ideiglenes eredményei az EU-ban az élő szarvasmarha-állomány további 1,0%-os csökkenését mutatták az előző évhez képest. Az EU teljes szarvasmarha-állománya 0,7%-kal csökkent. A tejelő állomány 1,5%-kal csökkent, míg az anyatehenek száma enyhén emelkedett (+0.8%).
51. 2005-ben az EU-25-ben a marha- és borjúhústermelés mértékét 7,84 millió tonnára azaz a 2004. évi szintnél 2,5%-kal alacsonyabbra becsülték. Az EU-25-ben a teljes marha- és borjúhús-fogyasztást 2005-ben 8,14 millió tonnára becsülték. 2005-ben a marhahúsimport összmenyisége 528 000 tonnát tett ki. 2003 óta a Közösség nettó marhahúsimportőr lett. A 2005 januárjától októberéig tartó időszakban a behozatalok

összmennyisége nagyjából 242 000 tonnával haladta meg a kivitelt. Csak a marhahús-kereskedelem esetében a nettó import megközelítőleg 302 000 tonnát tett ki.

52. Az EU juh- és kecskepiacának általános helyzete 2005-ben viszonylag stabil volt. A kissúlyú bárány átlagára az év negyedik negyedében igen magas volt (megközelítőleg 25%-kal magasabb az előző évinél).
53. A közösségi export szinte továbbra sem létezik. Az Európai Unió a szükséglete több mint egyötödének megfelelő mennyiséget importálja. A Közösségbe irányuló importokat főként vámkontingensek alapján végzik, behozatali vámentesen vagy csökkentett behozatali vámok mellett. Az élőállatokra vonatkozó felmérések szerint az Európai Unióban a juh- és kecskepopuláció meghaladja a 100 millió egyedet.
54. A juh- és kecskefélék azonosítási és nyilvántartási rendszerének létrehozásáról szóló 21/2004/EK tanácsi rendelet alapján az állatok egyedi azonosítása 2005. július 9-től kötelező.
55. 2005-ben az EU sertéshústermelése a várakozások szerint 21 millió tonna körül stagnál. Az átlagár továbbra is kb. 139 euró/100kg. A sertéshús egy főre jutó fogyasztása a várakozások szerint enyhén, 42,9 kg/főre fog csökkenni.
56. 1999 óta a világ baromfihús-termelése szabályosan és tekintélyesen nő (+ 20 %). Az Európai Unió termelése 2003-ban erősen csökkent (– 6,6 %) a hollandiai és belgiumi madárinfluenza, illetve a jó néhány tagállamban (Franciaország, Olaszország, Svédország) bekövetkezett termelésesökkenés miatt. Az EU-25 termelése 2004-ben kezdett helyreállni (+ 1,4 % az 1999. évihez képest). A piac jelenlegi helyzete igen törékeny, mivel a baromfihús-fogyasztás 2005 utolsó négy hónapjában a madárinfluenza helyzetéről a médiában megjelent hírek miatt csökkent annak ellenére, hogy az EU kereskedelmi baromfiállományában nem tört ki járvány.

4. A 2003-AS REFORM VÉGREHAJTÁSA

57. 2005. január 1-től a közvetlen kifizetésben részesülő valamennyi EU-s mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a kölcsönös megfeleltetési feltételeknek. 2005-ben tíz tagállam kezdte el végrehajtani az egységes támogatási rendszert. A tíz tagállamból öt, valamint két, egyesült királyságbeli régió a történelmi modellt választotta, amely a referenciaösszegeket kizárólag a referenciaidőszak egyedi gazdálkodása alapján osztja szét, a regionális modell ugyanakkor legalább a referenciaösszeg egy részét a 2005-ben folytatott gazdálkodási tevékenységnek megfelelően utalja ki.

5. VIDÉKFEJLESZTÉS

58. A 2000–2006 közötti időszakra a vidékfejlesztési programozás az alábbiakból áll: 68 vidékfejlesztési program – RDP-k – (az EMOGA Garanciarészlegének társfinanszírozásával), vidékfejlesztési intézkedéseket tartalmazó, az 1. célkitűzés hatálya alá tartozó 69 regionális program – vidékfejlesztési intézkedéseket tartalmazó operatív programok és egységes programdokumentumok (az EMOGA Orientációs Részlegének társfinanszírozásával) és vidékfejlesztési intézkedéseket tartalmazó, a

2. célkitűzés hatálya alá tartozó régiókra vonatkozó 20 program (az EMOGA Garanciarészlegének társfinanszírozásával).

59. Az Európai Unió 2004. május 1-jén történt bővítésével egy egyedi vidékfejlesztési rendszert – „Ideiglenes Vidékfejlesztési Eszköz” (IVE) vezettek be az új tagállamok számára. Az EU-10 területén kétféle program létezik: 10, az IVE által társfinanszírozott vidékfejlesztési program és 9, az 1. célkitűzés hatálya alá tartozó, az új tagállamok területének nagy részére kiterjedő regionális program (az EMOGA Orientációs részlegének társfinanszírozásával).
60. A Közösség vidékfejlesztésre fordított kiadásai 2005-ben körülbelül 8 501,8 millió eurót tettek ki (a Garancia- és az Orientációs Részleg együtt).
61. A 2000–2006-os időszakra 73 LEADER+ programot hagytak jóvá. Az e programokra az EMOGA orientációs részlegéből nyújtott kifizetések 332 millió eurót tettek ki 2005-ben.
62. A 2005-ös évet egy, a vidékfejlesztési politikában bekövetkezett, a következő programozási időszakot (2007–2013) érintő igen fontos változás is jellemzi: a Tanács 2005 júniusában a Bizottság javaslata (COM (2004) 490 végleges) alapján politikai megállapodást ért el az új vidékfejlesztési rendelet vonatkozásában, amelyet – bizonyos technikai kiigazításokat követően – szeptemberben formálisan is elfogadtak és 1698/2005/EK tanácsi rendeletként tettek közzé. A Tanács ugyancsak elfogadta a KAP finanszírozásáról szóló új rendeletet is (az 1290/2005/EK tanácsi rendelet), amellyel létrehozta az új egységes alapot (Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap, EMVA). E két eszköz életbe léptette a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó vidékfejlesztési politikával kapcsolatos programozásra és pénzügyi irányításra vonatkozó alapvető szabályokat és mechanizmusokat. Még közelebről: az új politika még inkább stratégiai megközelítést fog alkalmazni (a közösségi stratégiai iránymutatásokon és a tagállamokban a stratégiai tervezésen keresztül) azáltal, hogy korlátozott számú EU-s prioritásra összpontosít (ideértve a következő tengelyeket: mezőgazdasági/erdészeti versenyképesség, földgazdálkodás/környezet, diverzifikáció/a vidéki területek életminősége, továbbá a Leader-megközelítést), jelentős erőfeszítéseket tesz a lisszaboni és göteborgi menetrendek megvalósítása érdekében, az új programok programozásának, finanszírozásának, pénzügyi irányításának és ellenőrzésének egyidejű, jelentős egyszerűsítése mellett.

6. KÖRNYEZETVÉDELEM ÉS ERDŐGAZDÁLKODÁS

63. 2005 elején egy kétéves (2005–2006) „A mezőgazdasági tanácsadó rendszerrel összefüggésben a környezetvédelmi kölcsönös megfelelési mutatókról szóló tanulmány” (CIFAS-tanulmány) címet viselő tanulmányt indítottak el.
64. A Tanács által 2001 júniusában, az Európai Parlament által pedig 2002 márciusában elfogadott „agrár-biodiverzitási cselekvési terv” végrehajtását 2005-ben is folytatták.
65. A 6. környezetvédelmi cselekvési program (6. KCSP) továbbra is az EU környezetvédelmi politikájának fő motorja marad 2012-ig. Ez a cselekvési program – azon túlmenően, hogy alapot nyújt a környezetvédelmi politikai ösztönzők számára – megismétli a Szerződésben megállapított azon kötelezettséget, amely szerint a

környezetvédelmi követelményeket integrálni kell más közösségi politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába.

Egyéb erdőgazdálkodási intézkedések

66. Az EU erdészeti stratégiája alkalmazásáról szóló, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek címzett bizottsági közleményt (COM(2005) 84 végleges) 2005. március 10-én fogadták el. A Bizottság által a közleményben megfogalmazott javaslatokra vonatkozóan előterjesztett tanácsi következtetéseket a Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2005. május 30-án fogadta el. A tagállamokkal folytatott együttműködés és koordináció az Erdészeti Állandó Bizottság keretében továbbra is folyik.

7. A KAP FINANSZÍROZÁSA 2005-BEN

67. A KAP-kiadásokat az 1999-ben a berlini csúcson elfogadott és 2002 végén, a koppenhágai csúcson az Unió bővítésének pénzügyi hatásaira tekintettel – a tíz új ország felvételének céljából – kiigazított pénzügyi terv alapján finanszírozzák. Az új plafonokat így az EU-25-re a 2005-ös költségvetési évtől kezdve kell alkalmazni.

8. BŐVÍTÉS

68. Bulgária és Románia csatlakozási szerződését 2005. április 25-én írták alá. Ennek értelmében Bulgária és Románia 2007. január 1-jén lép be az EU-ba.

9. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK

69. A WTO Miniszteri Konferenciájára 2005 decemberében Hong Kong-ban került sor. Teljes körű szabályozásokat nem értek el, de az ülés megerősítette a 2004-es keretmegállapodás óta elért előrehaladást. Megállapodtak arról, hogy a mezőgazdaságra vonatkozó szabályok összességét 2006 áprilisának végéig, a tárgyalásokkal érintett többi kérdés (nem mezőgazdasági termékek piacra jutása, szolgáltatások, kereskedelmi könnyítések és szabályok, a földrajzi jelzésekre vonatkozó rendelkezéseket is beleértve) vonatkozásában pedig 2006 júliusának végéig el kell érni.
70. Az exportverseny vonatkozásában az EK a Hong Kong-i Miniszteri Konferencián beleegyezett abba, hogy 2013 végéig eltörli az exporttámogatásokat, feltéve, hogy a WTO-tagok biztosítják a más exportverseny-eszközökön – például az állami kereskedelmi vállalatokon, hivatalosan támogatott exporthiteleken és nem tényleges élelmiszer-támogatási gyakorlatokon – keresztül áramló exporttámogatások minden más formájának ezzel párhuzamos eltörlését.
71. Kétoldalú és regionális kereskedelmi tárgyalásokra került sor hat régió gazdasági partnerségi megállapodásának keretében, Dél-Afrika és az EGT vonatkozásában, valamint kétoldalúan Japánnal, Dél-Koreával és Thaifölddel.
72. 2005. november 14-én a Tanács elfogadta a megbízást, hogy kétoldalú tárgyalásokat kezdjen a mediterrán térségi partnerekkel a kereskedelem liberalizációjára irányuló törekvések tekintetében. Ez a megbízatás az euro-mediterrán külügyminiszterek által

2005 májusában Luxembourgban tartott ülésükön elfogadott ajánláson alapult. A tárgyalások 2006 elején indulnak.

73. Nagyjából 20 évnyi tárgyalás után létrejött egy első fázisú megállapodás az EK és az USA között a borkereskedelem tárgyában. Ez a megállapodás az USA-nak a bortermelési gyakorlatok, a címkézés és a tanúsítás tekintetében adott, meglévő közösségi egyedi engedélyek fenntartását, valamint valamennyi közösségi bor egyesült államokbeli tanúsítási követelmények alóli mentesülését írja elő.